

„Розвиток креативного мислення як фактора соціалізації учнів молодших класів на заняттях англійської мови у загальноосвітній школі”

Характерні особливості соціального розвитку в сучасному суспільстві перехідного типу, недостатня адаптованість до умов шкільного навчання детермінують ускладненість соціалізації молодших школярів через відсутність чітко сформульованих пріоритетів виховання, виключення дітей із реальної соціально-значимої діяльності, негативний вплив засобів масової інформації та непідготовленість дітей до прийняття нової соціальної ролі школяра. Подібний стан спричиняє появу в суспільстві соціального бар'єру між світом дітей і дорослих, та, внаслідок цього, стихійну появу таких дитячих об'єднань і груп, що містять в собі опозицію культурним цінностям даного суспільства. Крім того, можна констатувати появу низки негативних змін сучасного дитинства, таких як зростання інфантилізації, явища відчуження, дитячої злочинності, скорочення та збіднення дитячих ігор та ін., що вимагає пошуку нових підходів до розгляду процесу дорослішання, шляхів його гуманізації.

Так, переосмислюючи місце даного вікового періоду в суспільстві, В.В.Абраменкова, І.Д.Бех, В.Т.Кудрявцев, Л.Ф.Обухова, М.В.Осоріна, Д.Й.Фельдштейн та ін. розглядають дитинство як такий етап вікового періоду, що містить в собі потенційні можливості для підростаючої людини духовно і творчо зростати саме через власні активні креативні зусилля. Адже розвинене креативне мислення, розширюючи смислові межі проблемних ситуацій, дозволяє успішніше знаходити для них нестандартні рішення, гнучкіше реагувати на труднощі, оптимізуючи таким чином власне увесь процес соціалізації.

Розвивати в особистості закладені природою задатки і формувати саме такі навички креативного мислення, до того ж із самого дитинства, може тільки освіта, оскільки творчість у своїй основі є соціальним феноменом. У нашому дослідженні розглядається можливість розвивати креативне мислення в

освітньому процесі (на прикладі занять англійської мови), який є одним із каналів соціально-керованої соціалізації, що потребує певного вдосконалення наявних програм, оскільки відомо, що до теперішнього часу педагогіка йшла за потребами суспільства, задовольняючи їх інколи із суттєвим запізненням [2]. І кожна нова потреба була для суспільства частіше всього несподіванкою. В сучасному суспільстві вкрай необхідна так звана випереджаюча педагогіка – система інтелектуального та психологічного розвитку, що формує в особистості стійкі компоненти творчого стилю мислення, оскільки за умов прискореного темпу науково-технічного процесу, коли висувуються дуже жорсткі вимоги до адаптаційних можливостей людини та до її професійного рівня, саме креативне мислення здатне забезпечити ці вимоги та достатню гнучкість людини у складному індустріальному та постіндустріальному, інформаційному суспільстві [1].

У класичній системі освіти навчальні програми побудовані, як правило, на запам'ятовуванні, накопиченні фактів та інших нетворчих формах діяльності. Тому більшість школярів, особливо успішних, мають серйозні труднощі, якщо подальша робота вимагає від них творчого підходу та самостійності. Таким чином постає актуальне завдання щодо створення такої парадигми освіти, яка б повністю реалізувала можливості розвитку творчого потенціалу учнів, зокрема на заняттях англійської мови, забезпечуючи одночасно і якісне оволодіння даним предметом.

Так, завдання на розвиток креативного мислення на заняттях англійської мови можуть охоплювати усю навчальну діяльність на уроці, включаючи розминки, повторення пройденого матеріалу у ігровій формі тощо, сприяючи розвитку комунікативної компетенції та створенню позитивної мовленнєвої мотивації.

Зокрема, можна назвати такі завдання, як створення асоціацій (на що схожа буква, що нагадує якийсь певний звук, про що ви думаєте, чуючи це незнайоме слово, які у вас асоціації із певною порою року, місяцем, часом доби,

із певними людьми тощо), продовження певної історії, чи написання своєї, розв'язання проблемних та конфліктних ситуацій, дискусії, ролева гра, буквені ігри, зображення слова з допомогою пантоміми тощо.

Слід відзначити, що, зокрема, групові креативні види роботи сприяють поліпшенню міжособистісного клімату в класі, появі дружньої робочої атмосфери, деякі з них (наприклад, вправи на дискусію актуальних тем чи активізація ролевих ігор, проблемних ситуацій) гіпотетично можуть мати до певної міри і терапевтичний ефект щодо психологічних комунікативних труднощів учня. Подібні завдання повністю реалізують індивідуальний підхід та комунікативну спрямованість навчального процесу, дають поштовх його інтенсифікації та позбавляють монотонності, надаючи звичним досі заняттям привабливості й актуальності.

Література:

1. М.И. Меерович, Л.И. Шрагина

Технология творческого мышления: Практическое пособие. – Мн.: Харвест, М.: АСТ, 2000. – 432 с.

2. Развитие творческой активности школьников/ Под ред. А.М.Матюшкина – М.: Педагогика, 1991. – 160 ст.